

ACC. N:R. M. 6535. 1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Turåkra, nr Kråksmåsa,Socken: Ålgö.Berättat av: Susanna Ekland dotter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVUppteckningen berörGamla tidens märkliga Präster.Vol. 3.Fidos. 1. — 12.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Vikberg,
Härad: Uppvidinge, Adress: Furåkra, "Präksmåla."
Socken: Älgshult, Berättat av: Anna F. Nilsson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1840. i Älgshults sockna.

Uppteckningen berör

Gamla tidens underbara
Präster.

Vol. I.

(Sidor: 1- 8.)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 6535. 1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Turåkra, nr Kråksmåla,Socken: Älgkult.Berättat av: Susanna Ekland dotter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Älgkults socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVUppteckningen BerörGamla tidens märkliga Präster.Vol: 3.(Sidor: 1-12.)

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Furåkra, ² Kråksmåla.Socken: Älgshult.Berättat av: Susanna Erlandsdotter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Älgshultsrocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV7.

Min mormor, den till namnet kända (!) Susanna Erlandsdotter har berättat följande om en märkelig Präst "Petter Lorentz Seltnergren." Jag minns ej om han hade när och var han var född men vill minnas att Seltnergren skulle dött i Höglycke (prästgården) 1844. i Hellebergasrocken, Kramnabergs-kän. Helleberga var den tiden "knek" till Älgshult som var s. k. "Mödersförsamling" så Seltnergren predikade var tredje söndag i Älgshults kyrka, då en av Älgshults 2 präster i turvis predikade i Helleberga. Min Mormor hörde Seltnergren predika många gånger i Älgshults kyrka, som alltid till

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6535:1-27Landskap: Småland.Härad: Uppvidinge.Socken: Älgshult.Uppteckningsår: 1940.Upptecknat av: Carl VikingAdress: Turåkra, ² Kråksmåla.Berättat av: Susanna Erlandsdatter.Född år 1800. i Älgshults socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV2.

frängel var fylld av åhörare den sända. (E. gen Selligren predikade; och sägas bör att Älgshults kyrka är stor, då församlingen har över 5000 medlemmar. Selligren kom som biträde till den gudfruktige prästen Nymann i Kellebergasocken. Före den tiden hade Selligren fört ett mycket svårt och löst liv och som han själv bekände att "han hålligt syndiga stallbräder sällskap på den breda vägen." Men under Pastor Nymans inflytelse blev Selligren hejdad i sitt syndalopp. Han genomgick en "huldeligt, djupt gående väckelse; så han var hart nära förkännans gräns; men han har själv berättat att i

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Viking,Härad: Uppvidinge.Adress: Furåkra, nr Kråksmåla.Socken: Ålgö.Berättat av: Susanna Erlausdatter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV3.

mörkaste stunden löste Gud sitt villande (3.
 får nr försvulans börnen med de bibeliska
 orden, "På tid följer nåd." Sällergren omfat-
 tade i orubbliga dessa ord och de förde honom
 fram till det "Urgamla korset" där även han
 fick bördan avlyftad och slungad långt
 uti nådens bottenläsa hav" som han sjä-
 utalade sig. Sällergren säges ha varit nära nog
 enastående predikagivare och för att låna
 "Normans ord, Han gjorde sådana väckelse-
 predikningar att man tyckte själva kil-
 na i kyrkogolvet förades, visst är att Säll-
 gren fick bliva, själv bergad, ett redskap, som
 genom Guds nåd brakte många kärve in

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland. Upptecknat av: Earl Viking.
Härad: Uppvidinge. Adress: Turåkra, ^mPräksonåla.
Socken: Stighult. Berättat av: Susanna Örlandsdatter.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1800. i Stighultssockna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

i de himmelska ladorna. Det berättas om (4)
Tellergren att han, då han fått sig anförbratt
predikamålet i Kelleberga efter Nymans död,
stundom hade andliga anföktelser, så han
trädde sig se Sjävulen. En gång skrev Teller-
gren "utkast till en väckelsepredikan, som
skulle hållas i Kelleberga kyrka påföljande
söndag, men den predikan var sådan att
mörkrets furste förskade att någon män-
niska väckts till berrinnig. När Tellergren såg
app i från papperet på vilket han skrev,
så "Kto Satan i ett hörn i rummet och härlag
åt honom". Tellergren fattades av en helig vrede
och fattade bleckhornet för att slå Satan i ho-

ACC. N:R. M. 6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VihingHärad: Uppvidinge.Adress: Furåkra "Kriksmåla.Socken: Älgshult.Berättat av: Susanna Erlandsdatter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Älgshultssocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

vet. men givetvis var den fisken svår att få.
 "Pjälja". Resultatet blev att det en längre tid
 syntes en stor bleckfläck på väggen, sade
 mormor. Vare med den sägen hur sam belet,
 men fakta är att män med "Matväska på ryg-
 gen" eller och kvinnor med matknyken i hand
 vandrade ända från Blekinge, för att få
 höra Sällergren få predika i sin kyrka.
 Dessa vandringsföretag som sammalen,
 så Högbycke var fullt av pilgrimmar på
 Lördagskvällarna, så man för att logera
 alla fick bädda åt männen ute på
 Trösklagen, men Sällergren samlade dem om-
 kring ordet redan på lördagsmorgnen efter Helgmäs-
 ringningen.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikbergHärad: UppvidingeAdress: Furåkra, ²c Bråksmåla.Socken: ÅlgöBerättat av: Susanna Erlandsdotter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Anmärkning: Sen 2/4 - 1940. Vart det mig
sagt av vår kyrkoherde Sven Eriksson
Bråksmåla, att Petter Lorentz Sällergren
var född i Jönköping den 9/4 - 1768. och hans
fader var Pöstolméd.

Många kraftgärningar säges denne älska-
de prästman utfört, men jag vill föreför-
deris uppteckna om när Sällergren förlös-
te askarn på Lassebo ur Djävulens vilt.
Askarn säges varit mycket rik och ägde
flera "Hängjernsmedjor i Lassebo. Fina
stora rikedomar skulle han fått ge-
nom att "Fälja sig med kropp & själ
till Mörkrets furste." Men den tid han

ACC. N:R. M. 6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Earl VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Juråkra, Kråksmåla.Socken: Steghult.Berättat av: Susanna Eklundsdotter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Steghults socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Då "kontraktet" var utkøpt, och då kom
Beckebule för att hämta skarna. Han hade
samlat omkring sin säng 11va präster, som
satta omkring sängen och läste ur bibeln,
men djävulen gick ibland dem, som en
stor, svartklädd herre, och var så djärvt,
att han t.o.m. slog biblarna ur deras hän-
der. Skarna sände ridande bud till Pas-
tor Tellergren, som genast gjorde sig i
ordning att resa till Lessebo. På den tiden
fanns ej Bilar eller järnvägar i våra or-
ter. Tellergren måste färdas efter häst i
sin "trilla" (Tvåhjulskärra.) Huruu halva
vägen föll det ena hjulet av sin axel, min

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Erl. VikingHärad: UppvidingeAdress: Turåkra ^{III} KråksmålaSocken: Ålghest.Berättat av: Susanna Erlandsdotter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Ålghests socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Sellergren vart ej skadad, utan steg ur (8.
kärren, satte hjulet på axeln och fortsat-
te färden. Om en stund föll åter, hjulet
av på samma sätt. Så skulle Sellergren
sagt liksom till sig sjelf, "Nu förstår jag
vad försen herre jag har att göra med.
Du vill hindra mig att komma fram i
tid, men det skall bli annat utav
för dig. Så lade Sellergren upp hjulet
i kärren och satte sig, samt lät
Sjävulen hålla upp axeln. Vad den be-
hornade Patentaten tyckte om att hjälp-
göra som hjul; det ombalade i riket sa-
gaberätterskan. Sellergren kom fram i

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikbergHärad: LeppvicingeAdress: Turåkra, KråksmålaSocken: Stghult.Berättat av: Susanna LörlandslottaUppteckningsår: 1940.Född år 1800 i Stghults sockenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV7.

lid. När han kom in i rummet där (9. Askau låg, så mötte Sjävulen honom och frågade, "Vad vill du här?" Selligren svarade, "Jag skall genom Guds nåd rycka en människas själ ur dina kläfter." Askau fortsatte, "Selligren, du har en gång stulit en kringla." "Jag gjorde jag i min nöd, men det är förlängesen av Gud och människor förlåtet." Askau fortsatte, "Du har desslikes stulit en psalmbok." "Ja", svarade Selligren, men den saken har jag gjort opp med Gud, så det krävar jag dig inte för. När Sjävulen ej kunde komma någon vart med Selligren, så förvand-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6535.1-21Landskap: Småland.Härad: UppsvidingeSocken: Ålgö.Uppteckningsår: 1940.Upptecknat av: Carl Vikberg,Adress: Furåkra, "Kriksmåla.Berättat av: Susanna Erlandsdotter.Född år 1800. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

lade han sig till en Askarn N:o 2. så det
låg 2. Absolut lika manspersaner i sängen.
Så sade Sällergren till de 2. till synes män-
nerna, "fatta båda uti min kappa." As-
karn förmådde fatta tag i kappan, men
inte Sjävulen. Så tog Sällergren och sätte
pe Askan och gav honom Herrens H. Vattvard.
Sedan sedan Askarn under djupängar be-
kämt sina synder och å Guds vägnar få
avlösning av Sällergren. Sedan vände
sig Sällergren till Sjävulen och sade, ref-
ter om de 2. pinner Askarns namn i din
Bok!" Men nej! Det var utstrucket. Så vart
Mörkets furste vred och spredde en kvä-

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikbergHärad: ÖppvidingeAdress: Furåkra "Kråksmåla"Socken: ÅlgöhusBerättat av: Susanna ErlandsdotterUppteckningsår: 1940Född år 1800 i ÅlgöhussockenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV77.

vande svavelukt i rummet. Så tog Selt-
lergren en lyb och borrade hål i ett Färs-
berbely och sade till Sjävulen, så stor
herre du kom här in, så liten ska du på
Guds råd gå härut, och så tvang han ba-
nan ut genom sylstinget. men svavel-
lukten var kvar i rummet. Så sade Sel-
tergren, "Du vänder åter och tar lukten
med dig ut!" Kven detta måste Beckebub
finna sig uti. Askarn och Seltlergren
bleva från den dagen försbrädes och re-
kamrater på väg till Zion. Så döt Sagen.
När Seltlergren började bliva gammal så sa-
de han åt sina många medvandrar,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Erl. VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Furåkra, "Präkknåla."Socken: Ålghult.Berättat av: Susanna Erlandsdatter.Uppteckningsår: 1940.Född år 1800. i Ålghults socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV12.

"När jag lagt mitt prätkä huvud till (1°.
 ra, på skolen i vid min grav plan-
 tera en Ek. men den skall planteras
 av en sön Kristens hand, annars väx-
 er den ej." Så skedde. Först en man och
 sedan en kvinna försökte efter varand-
 ra plantera var sin ek, men dam väx-
 te ej; men sen skulle en 80-årig gammal
 kvinna sätta en planta och den växte.
 Fakta är att det vid den älskade sjöta-
 herdens grav för cirka 85 år sedan växte
 en stor ek, och under eken på den smorgå-
 klädda kullen visade en enkel vård var den
 "froque och gode fjänaren vilar till upptäu-
 dekens morgon."

ACC. N:R. M. 6535.7-2A

Landskap: Småland, Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge, Adress: Turåkra, Krikkmåla.
Socken: Älgshult, Berättat av: Anna F. Nilsson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1840. i Älgshultsrocker.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV13.

Frägnoberätterskan Anna Fredrika Nilsson,
Född 1840. i Frägnaskog Älgshultsrocker, Kro-
nobergs-Län. Död 1925. i Älgshultsby sam-
mansfädes. Fröken Nilsson var från unga
år en sant gudfruktig kvinna, som var
aktad i sin omgivning för sin redber-
het. Hon talde ej skämt och flört. "Livet är
en skola där vi böra fostras för evighe-
ten," plägade hon säga. Hon är nu död
sedan 15 år tillbaka, men hennes ljusa
minne fortlever.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Turåkra^m Prästnåla.Socken: Ålgö.Berättat av: Anna F. Nilsson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1840. i Ålgösocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

Som 18-årig tjänade jag banddräng hos (i bemälda) sagoberättares bröder F. L. Lantbr: Ferdinand Nilsson, i Tograskag, Ålgösocken. P. a. berättade Anna Nilsson följande historia om den store härofadern Martin Luther. Som känt är, så var denne vördnadsvärde man en picende till Vatikanens herskare. Luther, som ärligt ville lyda Gud, hade fått sanningen klar, då han fick "läsa den stora, handskrivna Bibeln, som var fastkedjad vid väggen i klostercellen. Han såg vilket skändlig bedrägeri avlatshandeln var och han beslöt sig för, koste vad det ville, att besöka Paven i

ACC. N:R. M. 6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Viking,Härad: Uppvidinge.Adress: Turäkra, Kräknuå.Socken: Älgåker.Berättat av: Anna F. Nilsson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1840. i Älgåkers socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV15.

Ram. Luther hade hört att påven satt på² sin kron å en silverstob (silverstob) & hade en 3-dubbel guldkrana på huvudet & en stor bibel & fotapall. Mest förträt det Luther att påven hade bibeln till fotapall, då Luther ej själv ägde den för hans själ dyrbara skatten, ty den tiden var det ingen lätt sak att bliva ägare av "Bräckernas Bok", ty de få Biblar, som funnas vara kallas alltså stora, handskrivna, på Latiniska språket, och ett exemplar kostade en stor förmögenhet. — Om sidan tog sig Luther till Ram och lyckades få tillträde till Påven. När Luther kom in till "Kristti ståthållare"

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl VikbergHärad: Elfvärds.Adress: Luråkra^m Prästsmåla.Socken: Älgshult.Berättat av: Anna F. Nilsson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1840. i Älgshultssocken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

så rakt han mycket riktigt på en köl (3. stob; men barfota och hade Bilelu till fotapall. Präven räckte fram foten mot Luther och ville att han skulle kysa hans stortå, ty det skulle vara en ärebevisning mot "Den H. Fadern." Men Luther sägs varit en stark man "8 därtill ilsknade han till, när han såg Präven trampas Grist H. ord över fötterna, Luther hägg Präven i skänken (foten) 8 slet ner honom på kölstolen, 8 gubben föll i golvet 8 den 3-dubbla gullkrana trillade ut åt golvet. Men då var Luther fastslut i fängelse inom 3-dubbla lås; 8 mån tid därefter.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 11.6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Earl VikingHärad: UppvidingeAdress: Turåkra, "Kråksnåla"Socken: Ålgö.Berättat av: Anna F. Nilsson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1840. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

blev han dömd att "halskuggas". Lär (4.
satt Luther och väntade på sin dödsdag
och befordrade sig i Guds hand, men den Högste
hade beslutat att själva Gudskan skulle
nödgas gagna Guds rikets sak. Luther
hade i Wittenberg en god vän, som hette
"Faust". Denne hade pått sig till Djävulen
och var väldigt proffskunnig. En natt
fick Luther höra "Faust" rösta i fängelset, men
han fick inte se honom för då förmådde
de inte "Faust" hjälpa honom. "Faust" sa-
de innan du skall avrättas, så får du
be de Pävliga om 3 saker, som beviljas dig
men du får ej be om ditt liv. Du berder

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Earl VikingHärad: Uppvidinge.Adress: Turåkra, nr Kråksmåla.Socken: Ålgö.Berättat av: Anna F. Nilsson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1840. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV18.

du klappta på marken och så bieder du att
på halskuggas på Pjärens fotapall; (Bibeln)
som ställes på din klappta. Sen ber du att
på se alla pjärens dryckeskärl av guld och
silver ståend på din klappta; sägandes att
du vill se en glimt av H. H. riket som innan du
dör, ingen misstänker något då vakter
står omkring med dragna svärd. Så be-
der du om en dryck vatten, innan du knä-
böjer för att låta ditt huvud på fotapal-
len. Men du knäböjer ej, utan fattar bä-
garen i din högra hand, vänder ansiktet
åt öster, kastar vattnet ur bägaren över
din vestra axel, så det faller på klapptan

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6535:1-21
Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Vihing,
Härad: Uppvidinge Adress: Turåkra "Kråkennäla"
Socken: Hjghult. Berättat av: Anna F. Nilsson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1840. i Hjghultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19.

och säger "Tvättat i Ram, men torokat i (C.
Wittenberg." Så lyftade rösten. När stunden
var inne framlade Luther sin önskan, som
beviljades honom och det säges att På-
ven själv räckte Luther vattenbägaren
och önskade den gudsfrögätne munken en
dryck innan han inträdde i "Skärselden".
Så mottog Luther drycken och kastade vatt-
net över sin vänstra axel då han stod på
kappan, så sad han, "Tvättat i Ram men
torokat i Wittenberg." Så for kappan & Luther
& sölvret & bibeln i luften som den snab-
baste pojke, & de pävliga tjöta "Djävulen
har löst honom." När Luther kom utöver

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6535:1-21
Landskap: Småland. Upptecknat av: Earl Viking
Härad: Upplandinge. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
Socken: Ålgö. Berättat av: Nova F. Nilsson.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1840. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

havet, (troligen Medelhavet) så härde han sjä-
velen säga, "Kasta Bibeln i havet, han
blir mej för tung." Luther svarade, "Kan
skä bli dig dubbelt så tung." Vidare sade
Sjävulen gör det fort nog när det går
så fort, som den snabbaste fågel
flyger?" "Nej det skall gå så fort, som
tanken," sade Luther, och som han utta-
lat de orden, stod han välbehållen i
Wittenberg. Set myckna, Pärliga sölvret
sålde Luther av gav pengarna till fattri-
ga präststudenter. — Men snart var
tiden inne då Sjävulen skulle hämta
"Faust" med kropp och själ. Luther bad

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6535:1-21Landskap: Småland.Upptecknat av: Carl Viking.Härad: Elfsvidinge.Adress: Furåkra "Kråksvåla"Socken: Ålgö.Berättat av: Mona F. Nilsson.Uppteckningsår: 1940.Född år 1840. i Ålgö socken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV27

Gud att prälsa "Faust" själen från Sjäva (S.)
 len och om möjligt lämna ett synligt
 becken av "Fausts" kropp. På Ålfoncu, så
 tiden var tiden, lärde Luther om "Faust" i
 Wittenbergs kyrka efter att tagit ett
 ämt parväl av honom. På morgonen
 när Luther kom in i kyrkan fann han
 på altaringen venstra händerns lillfinger
 er och 3 droppar blod efter "Faust." Detta
 var beknut till att han blivit frälst
 till sin själ, men hans kropp hade sjä-
 velen gömt undan. på Flöt sagobera Hovsten.
 Obs! Jag har ej hört någon mera än Fr. Nil-
 son berätta här om, ej ens min mormor talade

Skriv endast på denna sida!

Läram.